

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

58-1

Brno 2017

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

58-1

BRNO 2017

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 58
Volume 58

Číslo 1
Issue 1

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Hedvika Břínková, Zdenka Kosarová, Šárka Krupičková, Olga Lečbychová,
Zuzana Loskotová, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík,
Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Executive Editors, Typography

Azu design, s. r. o.

Software
Software

Adobe InDesign CC

Fotografie na obálce
Cover Photography

Nákončí saxu z hrobu v Blučině-Cezavách (obr. 2, str. 105).
Sax-sword strap-end from the tomb of Blučina-Cezavy (Fig. 2, Pg. 105).

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.
Čechyňská 363/19
602 00 Brno
IČ: 68081758
E-mail: pv@arub.cz
Internet: <http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html>

Tisk
Print

Azu design, s. r. o.
Bayerova 805/40
602 00 Brno

ISSN 1211-7250
MK ČR E 18648
Vychází dvakrát ročně
Vydáno v Brně roku 2017
Náklad 400 ks

Časopis je uveden na Seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.
Copyright ©2017 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., and the authors.

Obsah

Studie a krátké články Case Studies and Short Articles Studien und kurze Artikel	7
<i>Marek Slobodník, Antonín Přichystal</i> Provenience křišťálových artefaktů z aurignacké stanice Nová Dědina u Kroměříže na základě studia fluidních inkluzí	9
<i>Jaroslav Peška</i> Nová pohřebiště kultury se šňůrovou keramikou na střední Moravě (Dosavadní výsledky horizontální stratigrafie)	19
<i>Eva Kolníková, Tomáš Zeman</i> Diaľkové kontakty moravských Keltov na príklade ojedinelých nálezov tetradrachiem	49
<i>Tamerlan Gabuev</i> L'attribution culturelle des objets en or du Ve s., provenant du tumulus 2 de la nécropole Brut 1 (Ossétie du Nord, Russie)	57
<i>Michel Kazanski</i> Tombes des élites steppiques de l'époque post-hunnique dans la région pontique	65
<i>Maxim Levada, Oleg Saveliev</i> Découverte «princièrè» de l'époque des Grandes Migrations, près du lac de Jalpug (delta du Danube). Note préliminaire	85
<i>Oleg Radiush</i> Un nouveau “trésor” de l'époque des Grandes Migrations découvert près de village de Volnikovka, la région de Kursk (note préliminaire)	91
<i>Jaroslav Tejral</i> Les élites princières du pays nord-danubien au début de l'époque mérovingienne	103
Přehled výzkumů na Moravě a ve Slezsku 2016 Overview of Excavations in Moravia and Silesia 2016 Übersicht den Grabungen in Mähren und Schlesien 2016	139
Paleolit, Paleolithic, Paläolithikum.	141
Brno (k. ú. Líšeň, okr. Brno-město).	141
Dolní Věstonice (okr. Břeclav).	142
Mohelno (okr. Třebíč)	144
Ořechov (okr. Brno-venkov).	144
Turovice (okr. Přerov)	146
Neolit, Neolithic, Neolithikum.	149
Bílovice-Lutotín (k. ú. Bílovice, okr. Prostějov)	149
Brno (k. ú. Líšeň, okr. Brno-město).	149
Brno (k. ú. Starý Lískovec, okr. Brno-město)	150
Brno (k. ú. Štýřice, okr. Brno-město)	150
Dobřčice (okr. Přerov)	153
Držovice (k. ú. Držovice na Moravě, okr. Prostějov).	153
Dubicko (okr. Šumperk)	153
Dukovany (k. ú. Skryje nad Jihlavou, okr. Třebíč)	154

Holasovice (okr. Opava)	155
Hulín (k. ú. Záhlinice, okr. Kroměříž)	155
Chuchelná (okr. Opava)	155
Chvalnov-Lísky (k. ú. Lísky, okr. Kroměříž).	156
Jemnice (okr. Třebíč)	156
Kobylnice (k. ú. Kobylnice u Brna, okr. Brno-venkov)	157
Kralice na Hané (okr. Prostějov)	157
Krnov (k. ú. Opavské předměstí, okr. Bruntál)	158
Kyjovice (okr. Znojmo)	158
Lanžhot (okr. Břeclav)	161
Mohelno (okr. Třebíč)	161
Mokrá-Horákov (k. ú. Mokrá, okr. Brno-venkov)	161
Moravské Knínice (okr. Brno-venkov)	161
Moravský Krumlov (k. ú. Polánka u Moravského Krumlova, okr. Znojmo)	162
Moravský Písek (okr. Hodonín)	163
Mysločovice (okr. Zlín)	163
Náměšř na Hané (okr. Olomouc)	163
Neslovice (okr. Brno-venkov)	164
Olomouc (k. ú. Slavonín, okr. Olomouc)	164
Olšany u Prostějova (okr. Prostějov)	164
Ořechov (k. ú. Ořechov u Uherského Hradiště, okr. Uherské Hradiště)	165
Ostrožská Nová Ves (okr. Uherské Hradiště)	165
Podmolí (okr. Znojmo)	167
Popůvky (k. ú. Popůvky u Brna, okr. Brno-venkov)	168
Popůvky (k. ú. Popůvky u Brna, okr. Brno-venkov)	169
Přerov (k. ú. Lýsky, okr. Přerov)	169
Přerov (k. ú. Lýsky, okr. Přerov)	170
Pustějov (okr. Nový Jičín)	170
Rousínov (k. ú. Vítovice, okr. Vyškov)	173
Rozdrojovice (okr. Brno-venkov)	173
Smržice (okr. Prostějov)	173
Spytihněv (okr. Zlín)	174
Šelešovice (okr. Kroměříž)	175
Šternberk (k. ú. Lhota u Šternberka, okr. Olomouc)	175
Tišnov (okr. Brno-venkov)	175
Troubsko (okr. Brno-venkov)	176
Úvalno (okr. Bruntál)	176
Vážany (k. ú. Vážany u Uherského Hradiště, okr. Uherské Hradiště)	177
Vedrovice (okr. Znojmo)	178
Veverská Bítýška (okr. Brno-venkov)	179
Zlín (k. ú. Malenovice u Zlína, okr. Zlín)	180
Znojmo (k. ú. Znojmo-město, okr. Znojmo)	183

Eneolit, Eneolithic, Äneolithikum.	185
Bílovice-Lutotín (k. ú. Bílovice, okr. Prostějov)	185
Blučina (okr. Brno-venkov)	185
Brno (k. ú. Maloměřice, okr. Brno-město)	185
Brno (k. ú. Slatina, okr. Brno-město)	186
Brno (k. ú. Štýřice, okr. Brno-město)	187
Březová (k. ú. Březová u Vítkova, okr. Opava)	188
Držovice (k. ú. Držovice na Moravě, okr. Prostějov)	189
Dřevohostice (okr. Přerov)	191
Hradčany (k. ú. Hradčany na Moravě, okr. Přerov)	191
Hruška (okr. Prostějov)	192
Kelč (okr. Vsetín)	193
Kelč (okr. Vsetín)	193
Kralice na Hané (okr. Prostějov)	194
Litovel (k. ú. Rozvadovice a Unčovice, okr. Olomouc)	194
Olomouc (k. ú. Slavonín, okr. Olomouc)	195

Olišany u Prostějova (okr. Prostějov)	195
Podolí (k. ú. Podolí u Brna, okr. Brno-venkov)	196
Prostějov (k. ú. Čechovice u Prostějova, okr. Prostějov)	196
Přerov (k. ú. Lýsky, okr. Přerov)	197
Přerov (k. ú. Předmostí, okr. Přerov)	198
Rousínov (k. ú. Vítovice, okr. Vyškov)	199
Úvalno (okr. Bruntál)	199
Zlín (k. ú. Malenovice u Zlína, okr. Zlín)	200
Doba bronzová, Bronze Age, Bronzezeit.	201
Bílovice-Lutotín (k. ú. Bílovice, okr. Prostějov)	201
Blučina (okr. Brno-venkov)	201
Blučina (okr. Brno-venkov)	202
Borotín (k. ú. Borotín u Boskovic, okr. Blansko)	202
Buk (okr. Přerov)	203
Drozdov (okr. Šumperk)	204
Držovice (k. ú. Držovice na Moravě, okr. Prostějov)	204
Dubicko (okr. Šumperk)	205
Hněvotín (okr. Olomouc)	206
Hnojice (okr. Olomouc)	206
Hulín (k. ú. Záhlinice, okr. Kroměříž)	207
Hustopeče (k. ú. Hustopeče u Brna, okr. Břeclav)	207
Jiřice u Miroslavi (okr. Znojmo)	208
Jiříkovic (okr. Brno-venkov)	208
Kobylnice (k. ú. Kobylnice u Brna, okr. Brno-venkov)	208
Kožušany-Tážaly (k. ú. Tážaly, okr. Olomouc)	209
Kralice na Hané (okr. Prostějov)	209
Křenovice (k. ú. Křenovice u Slavkova, okr. Vyškov)	210
Litovel (k. ú. Rozvadovice, k. ú. Unčovice, okr. Olomouc)	210
Loučka (k. ú. Loučka u Valašského Meziříčí, okr. Vsetín)	211
Malešovice (okr. Brno-venkov)	211
Město Albrechtice (k. ú. Linhartovy, okr. Bruntál)	211
Moravské Knínice (okr. Brno-venkov)	212
Moravský Písek (okr. Hodonín)	212
Mostkovice (okr. Prostějov)	213
Nivnice (okr. Uherské Hradiště)	213
Nížkovice (okr. Vyškov)	214
Olbramovice (k. ú. Olbramovice u Moravského Krumlova, okr. Znojmo)	215
Olomouc (k. ú. Slavonín, okr. Olomouc)	216
Osek nad Bečvou (okr. Přerov)	217
Podmolí (okr. Znojmo)	218
Prostějov (k. ú. Čechovice u Prostějova, okr. Prostějov)	219
Prostějov (k. ú. Krasice, okr. Prostějov)	219
Prostějov (okr. Prostějov)	219
Prostějov (k. ú. Žešov, okr. Prostějov)	220
Přerov (k. ú. Lýsky, okr. Přerov)	221
Přerov (k. ú. Předmostí, okr. Přerov)	222
Rataje (k. ú. Popovice u Kroměříže, okr. Kroměříž)	223
Rousínov (k. ú. Vítovice, okr. Vyškov)	223
Rozstání (k. ú. Rozstání pod Kojálem, okr. Prostějov)	223
Senička (okr. Olomouc)	224
Slatinky (okr. Prostějov)	224
Šelešovice (okr. Kroměříž)	225
Tišnov (okr. Brno-venkov)	226
Troubsko (okr. Brno-venkov)	226
Týn nad Bečvou (okr. Přerov)	227
Velké Bílovice (okr. Břeclav)	227
Velké Němčice (okr. Břeclav)	228
Velké Opatovice (okr. Blansko)	229

Vřesovice (k. ú. Vřesovice u Prostějova, okr. Prostějov)	230
Zašová (okr. Vsetín)	232
Zlín (k. ú. Malenovice u Zlína, okr. Zlín)	233
Znojmo (k. ú. Znojmo-město, okr. Znojmo)	233
Doba železná, Iron Age, Eisenzeit	235
Blažovice (okr. Brno-venkov)	235
Blučina (okr. Brno-venkov)	235
Brno (k. ú. Trnitá, okr. Brno-město)	235
Brno (k. ú. Štýřice, okr. Brno-město)	236
Brno (k. ú. Štýřice, okr. Brno-město)	236
Dambořice (okr. Hodonín)	237
Hluboké u Kunštátu (okr. Blansko)	238
Hněvotín (okr. Olomouc)	238
Holubice (okr. Vyškov)	239
Hulín (okr. Kroměříž)	239
Hulín (k. ú. Záhlinice, okr. Kroměříž)	240
Kobylnice (k. ú. Kobylnice u Brna, okr. Brno-venkov)	242
Kralice na Hané (okr. Prostějov)	242
Lanžhot (okr. Břeclav)	242
Loučany (k. ú. Loučany na Hané, okr. Olomouc)	243
Napajedla (okr. Zlín)	243
Olomouc (k. ú. Slavonín, okr. Olomouc)	243
Plumlov (k. ú. Žárovice, okr. Prostějov)	244
Pravčice (okr. Kroměříž)	244
Prostějov (k. ú. Domamyslice, okr. Prostějov)	244
Přerov (k. ú. Lýsky, okr. Přerov)	245
Tišnov (okr. Brno-venkov)	246
Troubsko (okr. Brno-venkov)	246
Troubsko (okr. Brno-venkov)	246
Troubsko (okr. Brno-venkov)	247
Tršice (okr. Olomouc)	247
Zlín (k. ú. Malenovice u Zlína, okr. Zlín)	247
Doba římská a doba stěhování národů, Roman Age and Migration Period	
Römische Kaiserzeit und Völkerwanderungszeit	249
Blučina (okr. Brno-venkov)	249
Držkovice (okr. Opava)	249
Hněvotín (okr. Olomouc)	249
Hulín (k. ú. Záhlinice, okr. Kroměříž)	250
Kobylnice (okr. Brno-venkov)	250
Litovel (k. ú. Rozvadovice, k. ú. Unčovice, okr. Olomouc)	251
Moravský Krumlov (okr. Znojmo)	251
Náklo (okr. Olomouc)	253
Oldříšov (okr. Opava)	254
Opava (k. ú. Komárov u Opavy, okr. Opava)	255
Přerov (k. ú. Předmostí, okr. Přerov)	255
Vlčnov (okr. Uherské Hradiště)	256

PŘEHLED VÝZKUMŮ NA MORAVĚ
A VE SLEZSKU 2016

OVERVIEW OF EXCAVATIONS IN MORAVIA
AND SILESIA 2016

ÜBERSICHT DEN GRABUNGEN IN MÄHREN
UND SCHLESIEN 2016

DOBA ŽELEZNÁ IRON AGE EISENZEIT

BLAŽOVICE (OKR. BRNO-VENKOV)

Ulice Panská. Latén. Sídliště. Záchranný výzkum.

Při výstavbě rodinného domku byly v řezech dokumentovány objekty z doby laténské, pravděpodobně zčásti zahloubené chaty. Jde o další sondy na dlouhodobě zkoumané polykulturní lokalitě.

David Parma

Resumé

Blažovice (Bez. Brno-venkov), Panská Straže. Latènezeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

BLUČINA (OKR. BRNO-VENKOV)

„Pastvicka“. Latén. Intruze. Záchranný výzkum.

Během výzkumu polykulturní lokality (viz oddíl Doba bronzová v tomto čísle) byly zjištěny jednotlivé zlomky keramiky z doby laténské v kulturní vrstvě i ve výplni mladších objektů.

David Parma

Resumé

Blučina (Bez. Brno-venkov), „Pastvicka“. Latènezeit. Intrusion. Rettungsgrabung.

BRNO (K. Ú. TRNITÁ, OKR. BRNO-MĚSTO)

Areál Vlněny. Pozdní doba laténská. Kulturní vrstva/splachy. Záchranný výzkum.

V zimních měsících od listopadu do února let 2016 a 2017 probíhal záchranný archeologický výzkum v areálu dnes již zbořené továrny Vlněna. Odkryv v cca 40 m široké linii podél ulice Přízova byl prováděn za účelem plánované stavby administrativních budov F, G (investor CTP Invest). Polohu výzkumu je možné

určit na ZM ČR 1:10 000, list 24-34-05, v ploše mezi koordináty 137/313, 139/313, 137/302, 135/303 mm od Z/J s. č. V prostoru budov bylo plošně odstraněno 1,5 m recentního terénu na úroveň novověkých náplav, pod nimiž se nacházela až 60 cm mocná tmavá vrstva obsahující nevelké množství úlomků pravěké keramiky (obr. 1). Výzkum byl prováděn ve čtvercové síti 5 × 5 m, přičemž bylo zjištěno, že zvýšená koncentrace keramického materiálu se nacházela v jižní části plochy. Kromě ojedinělých zlomků jiných kultur (eneolit, doba bronzová ?) se zde podařilo najít větší množství keramiky z pozdní doby laténské. Jedná se o běžnou keramiku s ovalenými okraji, která je robená z tuhového materiálu, časté jsou také masivní okraje zásobnic a zlomky nádob opatřené smolným nátěrem. Přes veškeré úsilí byl detektorem kovů na lokalitě získán pouze jediný kovový nále z doby laténské, a to součást bronzového opasku. Zajímavostí zůstává, že kromě několika zvýšených koncentrací mazanice se v kulturní vrstvě nepodařilo zachytit žádné zahloubené objekty, a to ani přes opakované čištění vykopaných úrovní čtverců. Zřejmě se jedná o splachy z nedalekého sídliště, jehož část mohla být před několika lety prozkoumána při ulicích Dornych, Mlýnská a Spálená (Čižmářová 2004, 152).

Ivan Čižmář, Richard Bíško, Hynek Zbranek

Obr. 1. Brno-Trnita. Areál Vlněny. Pohled na plochu výzkumu od severu.

Abb. 1. Brno-Trnita. Fabrikgelände Vlněna. Forschungsbereich, Ansicht aus dem Norden.

Literatura

Čižmářová, J. 2004: *Encyklopedie Keltů na Moravě a ve Slezsku*. Brno: Libri.

Resumé

Brno (Kat. Trnitá, Bez. Brno-venkov), Vlněna-Fabrikgelände. Spätlatènezeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

BRNO (K. Ú. ŠTÝŘICE, OKR. BRNO-MĚSTO)

Celní ulice, parc. č. 1471/2, Gallašova ulice, parc. č. 567/3, 567/1, Grmelova ulice, parc. č. 506/1, 506/2, 506/3, Havlenova ulice, parc. č. 620/1, 614/1, 614/3, Polní ulice, parc. č. 433/1, 386/2, 385/25, 385/18, Sobotkova ulice, parc. č. 508, ulice Vinohrady, parc. č. 1203/23, 1096, Vídeňská ulice, parc. č. 640/1, 441/1, 1220/4, 623, 607/4, 586/3, 588/13, 581/2, 1482/3, 1220/2, Vojtova ulice, parc. č. 471/1, 450/3 (akce A088/2013). Doba halštatská, horákovská kultura. Sídliště. Záchraný výzkum.

Záchraný archeologický výzkum byl vyvolán stavbou „Rekonstrukce plynovodů a přípojek v Brně, ul. Polní +5“, která probíhala se zimní přestávkou v období od října roku 2013 do července roku 2014. Archeologický výzkum probíhal formou dohledu při výkopových pracích a dokumentací pozitivních archeologických situací.

Ve výkopu plynovodu na ulici Polní byly zachyceny minimálně 3 výkopy náležející pravděpodobně kultuře horákovské a další střepy byly získány i z druhotných situací. Nálezy z halštatského období nejsou v pojednávaném prostoru ojedinělou záležitostí. Známe je např. z konventu Milosrdných bratří (Matejíčková 2000, 153; Zapletalová 2005a, 2005b), parcely domu Vídeňská 15 (Holub *et al.* 2005, 149) a prostoru jižně domu Vídeňská 16 (Kováčik 1999, 315; Neruda *et al.* 2010, 16, 27).

Lenka Sedláčková

Literatura

Holub, P., Kolařík, V., Merta, D., Peška, M., Zapletalová, D., Zůbek, A. 2005: Předběžné výsledky záchraných archeologických výzkumů v Brně v roce 2004. *Přehled výzkumů* 46, 111–169.

Kováčik, P. 1999: Brno (Brno-město). *Přehled výzkumů* 40 (1997–1998), 315.

Matejíčková, A. 2000: Brno (k. ú. Štýřice, okr. Brno-město). *Přehled výzkumů* 41 (1999), 153.

Neruda, P., Nerudová, Z., Sedláčková, L., Zapletalová, D. 2010: „Bytový dům Vídeňská, I. etapa, Brno“. Rkp. nálezové zprávy, č. j. 24/10. Uloženo: Archiv nálezových zpráv, Archaia Brno o. p. s.

Zapletalová, D. 2005a: Brno, Nemocnice Milosrdných bratří, Pavilon akutní medicíny – I. etapa. Rkp. nálezové zprávy, č. j. 01/06. Uloženo: Archiv nálezových zpráv, Archaia Brno o. p. s.

Zapletalová, D. 2005b: Brno, Nemocnice Milosrdných bratří, Pavilon akutní medicíny – 2. etapa. Rkp. nálezové zprávy, č. j. 46/05. Uloženo: Archiv nálezových zpráv, Archaia Brno o. p. s.

Resumé

Brno (Kat. Štýřice, Bez. Brno-město), Celní-Sraže, Parz. Nr. 1471/2, Gallašova-Sraže, Parz. Nr. 567/3, 567/1, Grmelova-Sraže, Parz. Nr. 506/1, 506/2, 506/3, Havlenova-Sraže, Parz. Nr. 620/1, 614/1, 614/3, Polní-Sraže, Parz. Nr. 433/1, 386/2, 385/25, 385/18, Sobotkova-Sraže, Parz. Nr. 508, Vinohrady-Sraže, Parz. Nr. 1203/23, 1096, Vídeňská-Sraže, Parz. Nr. 640/1, 441/1, 1220/4, 623, 607/4, 586/3, 588/13, 581/2, 1482/3, 1220/2, Vojtova-Sraže, Parz. Nr. 471/1, 450/3 (Aktion A088/2013). Hallstattzeit, Horákov Kultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

BRNO (K. Ú. ŠTÝŘICE, OKR. BRNO-MĚSTO)

Vídeňská ulice, parc. č. 640/8, 640/17, 652/3, 652/6, 676/1, 678/1, 678/2, 679, 680 (akce A066/2012). Doba halštatská, horákovská kultura. Sídliště. Záchraný výzkum.

V měsících červenci 2012 až lednu 2013 proběhl záchraný archeologický výzkum při stavbě „Obytný dům Vídeňská - II. etapa“. Archeologický výzkum navázal na I. etapu uskutečněnou v roce 2009. Zkoumaná plocha se nachází při západní straně Vídeňské ulice mezi domy č. 16 a č. 22, na východním svahu Červeného kopce, spadajícímu k ulici Vídeňské.

Geologické podloží je v prostoru zkoumané lokality tvořeno kvartérními sprašemi a sprašovými sedimenty, které jsou uloženy na reliktech štěrků a šterkopísků řeky Svratky. Svrchní část sprašového podloží je ukončena oranžovým prachovým sedimentem (slabě vyvinutá půda), na který nasedá holocénní půda typu hnědozemě.

Výzkumem byly zachyceny jednoznačně 3 výkopy, které náležejí kultuře horákovské (obr. 2). Pouze

ve výseku byla zkoumána jižní část původně snad obdélného výkopu (s. j. 3791) orientovaného jihovýchod – severozápad o rozměrech 4,45 × >1,2 m a minimální hloubce 1,3 m, při jehož jihovýchodní stěně byly zachyceny 4 kúlové jámy. Lze předpokládat, že by se mohlo jednat o chatu. Dalším zástupcem je původně snad kruhový výkop s podhloubenými stěnami o rozměrech 1,3 × > 0,7 m (s. j. 4744) zachycený na rozhraní ploch 02 a 03. V podstatě nezkoumaný zůstal objekt na ploše 03 zachycený v prostoru rotundy, který byl výrazně narušen i dalšími mladšími zásahy. Rekonstruovat ho lze jako mírně obdélný (?) objekt orientovaný ve směru západ-jihozápad – východ-severovýchod (?) o dochovaných rozměrech 6,4 × 4,4 m a hloubce min. 1 m. Ve stěnách mladších výkopů bylo pozorováno rovné dno.

Nálezy z halštatského období nejsou v pojednáváním prostoru ojedinělou záležitostí. Známe je např. z nedalekého konventu Milosrdných bratří (Matejíčková 2000, 153; Zapletalová 2005a, 2005b), protější parcely domu Vídeňská 15 (Holub *et al.* 2005, 149), ale i ze starších výzkumů, které lokálně zasáhly či sousedily s dotčenou plochou výzkumu (Kováčik 1999, 315).

Lenka Sedláčková, Antonín Zůbek

Literatura

Holub, P., Kolařík, V., Merta, D., Peška, M., Zapletalová, D., Zůbek, A. 2005: Předběžné výsledky záchranných archeologických výzkumů v Brně v roce 2004. *Přehled výzkumů* 46, 111–169.

Kováčik, P. 1999: Brno (Brno-město), *Přehled výzkumů* 40 (1997–1998), 315.

Matějčková, A. 2000: Brno (k. ú. Štýřice, okr. Brno-město). *Přehled výzkumů* 41 (1999), 153.

Zapletalová, D. 2005a: *Brno, Nemocnice Milosrdných bratří, Pavilon akutní medicíny – 1. etapa*. Rkp. nálezové zprávy, č. j. 01/06. Uloženo: Archiv nálezových zpráv, Archaia Brno o. p. s.

Zapletalová, D. 2005b: *Brno, Nemocnice Milosrdných bratří, Pavilon akutní medicíny – 2. etapa*. Rkp. nálezové zprávy, č. j. 46/05. Uloženo: Archiv nálezových zpráv, Archaia Brno o. p. s.

Resumé

Brno (Kat. Štýřice, Bez. Brno-město), Vídeňská-Sraže, Parz. Nr. 640/8, 640/17, 652/3, 652/6, 676/1, 678/1, 678/2, 679, 680 (Aktion A066/2012). Hallstattzeit, Horákov Kultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

Obr. 2. Vídeňská halštát Brno-Štýřice (akce A066/2012 a A019/2014). Výzkumem zachycené osídlení kultury horákovské.

Abb. 2. Brno-Štýřice (Aktion A066/2012 und A019/2014). Bezeichnung dokumentierte Besiedlung des Horákov Kultur.

DAMBOŘICE (OKR. HODONÍN)

„Spálený“. Doba halštatská. Sídliště. Záchranný výzkum.

V roce 2016 bylo na polykulturní lokalitě „Spálený“ v Dambořicích prozkoumáno celkem pět pozemků, na kterých proběhly přípravné stavební práce nutné k výstavbě budoucích rodinných domů. Archeologicky pozitivní situace se pak objevily na čtyřech parcelách. Celkem zde bylo prozkoumáno deset sídlištních objektů, které můžeme zařadit většinou do doby halštatské. U některých z těchto objektů je však vzhledem k malému počtu datovatelných nálezů toto zařazení nejisté. Jednalo se především o běžné zásobní a sídlištní jámy. Nejvýraznějším objektem tak byla kompletně prozkoumaná halštatská zemnice s početným keramickým inventářem a bronzovou sponou.

Výzkumy prováděné v roce 2016 tak výrazně rozšířily poznatky získané ze záchranného výzkumu v roce 2015, který byl proveden během budování dopravní a technické infrastruktury pro rodinné domy. Výzkumy zde budou pokračovat i v dalších letech.

Na ZM ČR 1:10 000, list 24-43-24, je v prostoru stavby uvedena poloha „Spálený“. V souřadnicovém systému S-JTSK je místo výzkumu dáno souřadnicemi: X = -57724,08; Y = -1179815,50. Lokalita je značně svažité v rozmezí nadmořských výšek 235–250 m.

Marek Lečbých

Resumé

Dambořice (Hodonín District), „Spálený“. Ten features belonging to the Hallstatt culture were excavated during a rescue excavation in 2016. A sunken hut were excavated.

HLUBOKÉ U KUNŠTÁTU (OKR. BLANSKO)

„Spaliska“. Doba laténská. Náhodný nález – opasek. Záchranný výzkum.

V květnu 2016 objevil Ondřej Svoboda při povrchové prospekci bronzový laténský opasek – lité články pospojované řetízky z oček. Nález ohlásil a odevzdal Muzeu regionu Boskovicka a dne 27. 5. 2016 zde proběhl záchranný archeologický výzkum za spoluúčasti Ústavu archeologické památkové péče Brno, spojený s dohledáním zbylých malých součástí pomocí detektoru kovů. Početný soubor oček z řetízků byl také později získán proplavením hlíny z místa nálezu. Nová lokalita se nachází v zalesněné oblasti jihozápadně od obce Hluboké u Kunštátu, v nadmořské výšce 680 m a podloží zde tvoří jemná prachová hlína. GPS souřadnice místa nálezu jsou 49°29.318' N a 16°27.761' E, nedaleko se nachází přírodní kamenný útvar, možný orientační bod již v pravěku. Opasek byl uložen v jamce pod menším plochým kamenem v hloubce 15–20 cm, samostatné drobné části se nacházely v maximální hloubce 30–35 cm s rozptylem do 80 cm do okolí (místo nálezu těsně sousedí s kořenovým systémem vzrostlého stromu).

Opasek se dochoval v překvapivě dobrém stavu (obr. 3), vyzvednuty byly celé lité rozdělovače spojené třemi řetízky (řetízky složené z 33 oček o průměru 0,4 mm). Ukončení opasku tvořila trojice závěsků, dochovala se také zoomorfní zápona. Na záponě, předním větším litém článku a závěscích byla po konzervaci zjištěna výzdoba v podobě dobře dochovaného červeného emailu. Opasek je na základě litých spojovacích článků datovatelný nejspíše do stupně LT C2, což podporuje především jejich naprostá absence na keltských pohřebištích, která zaznamenáváme na našem území nejpozději ve stupni LT C1. Početné analogie je však možné uvést z mocenského centra v Němčicích nad Hanou, které prokazatelně zažívají největší rozmach osídlení ve stupni LT C2. Zde se také přepokládá výroba tohoto typu předmětů (Čižmář, Kolníková 2006, 264, obr. 5).

V širším okolí nebyly opakovanou prospekci zjištěny žádné další kovové nálezy, vyjma novověkých, a můžeme tak uvažovat o jednorázovém úmyslném uložení (obětině) mimo stabilně osídlený prostor v době laténské. Nejbližší známé laténské osídlení se totiž nachází až v prostoru Lysické sníženiny (např.

Býkovice, Lysice, Sebranice) 7–10 km vzdušnou čarou od místa nálezu. V případě nálezu z Hlubokého se nepochybně jedná o nález nadregionálního významu.

Zuzana Jarůšková, Ivan Čižmář

Literatura

Čižmář, M., Kolníková, E. 2006: Němčice – obchodní a industriální centrum doby laténské na Moravě. *Archeologické rozhledy* 58, 261–283.

Resumé

Hluboké u Kunštátu (Bez. Blansko), „Spaliska“. Laténezeit. Einzelfund der Gürtelkette. Rettungsgrabung.

Obr. 3. Hluboké u Kunštátu. Nálezové foto ženského opasku.

Abb. 3. Hluboké u Kunštátu. Foto des Damengürtels in situ.

HNĚVOTÍN (OKR. OLMOUC)

„Horní slavonínská“. Latén. Pohřebiště ?, sídliště. Záchranný výzkum.

Lokalizace: S-JSTK (X:Y) – 1123576.54 : 552261.79; 1123582.89 : 552191.41; 1123671 : 552118.91; 1123678.93 : 552171.3.

V červnu 2016 bylo pracovníky Archeologického centra Olomouc prozkoumáno 8 archeologických objektů pod stavbou nové haly na jižním okraji obce. Lokalita se nachází naproti místnímu hřbitovu, na mírném svahu obráceném k severu v nadmořské výšce 250–254 m. Drobné zlomkovité nálezy neumožňují situace spolehlivě časově zařadit. Dva z objektů (6 a 7) představují v půdorysu čtvercové žlaby s orientací východ – západ (azimut 82,55°) a rozměry 7,5 × 7,1 m (obj. 6) a východ-severovýchod – západ-jihozápad

(azimut 72,73°) s rozměry 6,3 × 6 m (obj. 7). Šířka žlabů dosahovala 0,45–0,92 m u obj. 6 a 0,7–0,75 m u objektu 7. Hloubka žlabů činila u objektu 6 0,3–0,47 m a u objektu 7 0,3–0,35 m. Profily objektů měly podobu rozevřeného písmene V – tedy hrotitého příkopu. Analogické čtyři objekty byly prozkoumány na nedaleké lokalitě Olomouc-Slavonín 1 „U hvězdárny“ v roce 2000 (Kalábek, Tajer, Vitula 2001). Zde byl uprostřed obdobného čtvercového žlábků nalezen laténský kostrový hrob, který situaci datoval. Zdali se v našem případě jedná o pozůstatek pohřebiště či kultovních objektů zůstane nerozřešeno.

Marek Kalábek

Literatura

Kalábek, M., Tajer, A., Vitula, P. 2001: Olomouc (k. ú. Slavonín, okr. Olomouc). *Přehled výzkumů* 42 (2000), 179.

Resumé

Hněvotín (Bez. Olomouc), „Horní slavonínská“. Latènezeit. Gräberfeld ?, Siedlung. Rettungsgrabung.

HOLUBICE (OKR. VYŠKOV)

„Kruh“. Mladší doba železná. Sídliště. Záchranný výzkum.

Záchranný výzkum provedený Ústavem archeologické památkové péče Brno, v. v. i., byl vyvolán stavbou bytového domu BD6. Stavba leží v těsné blízkosti známé archeologické lokality (laténské kostrové pohřebiště). Zkoumaná plocha se rozkládá na výrazném východně orientovaném svahu v nadmořské výšce 275 m. V průběhu záchranného archeologického výzkumu jsme v základových pasech budoucího domu prozkoumali dva zahloubené objekty. Prvním objektem (500) byla drobná sídlištní jáma bez nálezů. Druhým objektem byla část polozemnice (501) s plochým dnem z mladší doby železné. Dle nálezů ji lze datovat do 3. století př. n. l. Inventář obydlí tvořila keramika a zvířecí kosti.

Plocha výzkumu je na ZM ČR 1:10 000 list 24-43-03 vymezena bodem: 80 mm od Z s. č.; 162 mm od J s. č.

Blanka Mikulková

Resumé

Holubice (Bez. Vyškov), „Kruh“. Latènezeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

HULÍN (OKR. KROMĚŘÍŽ)

„Zadní suché“, parc. č. 3288/1. Doba laténská. Sídliště/aktivita. Záchranný výzkum.

Lokalizace (umístění stavby): ZM ČR 1:10 000, list 25-31-07, v ploše mezi body 336/48-351/49-351/60-337/58 mm od Z/J s. č.

V průběhu záchranného archeologického výzkumu, prováděného ve dnech 9. 12. 2015 až 24. 5. 2016 se podařilo při rozšiřování těžebního prostoru Hulín v trati „Zadní suché“ prozkoumat pouze jedinou archeologickou situaci, reprezentovanou shlukem keramických fragmentů (objekt K500), koncentrující se do prostoru přibližně 3 × 3 m ve východní části plochy těžby. Keramické fragmenty náležely rámcově mladší době železné (charakteristický tuhový materiál, část nádoby s ovaleným okrajem nebo miska se zataženým okrajem), jeden keramický fragment však náležel středověkému období. V místě nálezů keramiky se však po začistění nepodařilo registrovat žádné zahloubené objekty, ani při následném pokračování těžby a kontrole vertikálních profilů zde nebyly žádné zahloubené objekty registrovány. Je tedy možné, že se jednalo o zbytek mělce zahloubeného archeologického objektu, jehož většina byla odstraněna společně s ornici, vyloučit však nelze druhotné přemístění keramického materiálu, jelikož v tomto prostoru v minulosti meandrovalo koryto Němčického potoka. Sídliště zmíněných archeologických komponent se totiž nachází v trati „Hřebavec před dráhou“ (Kolbinger 2012, 14, 16, 19, 22, 24, 26, 28–29, 31, 35, 40, 49–50, 56, 63–64, 66–67; Popelka 2015, 261–262) severně místa aktuální těžby, odkud v minulosti vedlo dnes již zaniklé koryto Němčického potoka.

Adam Fojtík, Miroslav Popelka

Literatura

Kolbinger, D. 2012: *50 let mých povrchových výzkumů na východním Kroměřížsku*. Zprávy české archeologické společnosti. Supplément, 83. Praha: Česká archeologická společnost.

Popelka, M. 2015: Hulín (okr. Kroměříž). *Přehled výzkumů* 56(2), 261–262.

Resumé

Hulín (Bez. Kroměříž), „Zadní suché“. Latènezeit. Siedlung/Aktivität. Rettungsgrabung.

HULÍN (K. Ú. ZÁHLINICE, OKR. KROMĚŘÍŽ)

„Skopalíkovo“ („Za Novákovým“), parc. č. 1728.
Doba laténská (C1). Sídliště. Záchranný výzkum.

Lokalizace (umístění stavby): ZM ČR 1:10 000, list 25-31-13, v linii mezi body 159/327 – 162/329 a v ploše vymezené body 163/328 – 165/329-164/330 – 162/329 mm od Z/J s. č.

Při záchranném výzkumu v Hulíně – Záhlinicích v trati „Skopalíkovo“, vyvolaném stavbou rodinného domu, byly prozkoumány ve dnech 4. 3. – 22. 7. 2016 téměř tři desítky archeologických objektů. Počátek zemních prací při skrývce nadložních vrstev na ploše příjezdové komunikace v délce cca 40 m nenaplnil očekávání o výrazné hustotě zdejšího osídlení (z minulosti je z této polohy známo osídlení z mladší až pozdní doby kamenné, pohřebiště mladší doby bronzové a vesnice náležející období historických Keltů), jelikož zde byly zachyceny pouze recentní žlab (K500), relikv ohniště (K501) a jedna kúlová jáma (K502). Větší množství zahloubených objektů se pak projevilo v ploše vlastní stavby rodinného domu. Veškeré objekty byly standardního sídlištního charakteru a ve své většině náležely době laténské (obr. 4). Přesnější dataci umožnil výzkum zahloubené chaty K505, jejíž výplň kromě výrazného keramického materiálu obsahovala také charakteristické drobné kovové předměty, které v kombinaci s keramickým materiálem umožňují datovat toto obydlí se dvěma kúlovými jámami v kratších stranách do stupně LTC1. Zajímavým druhem výzdoby, který se v Záhlinicích projevil ve více exemplářích, je kolek ve tvaru „X“ na tuhových situlovitých nádobách, nebo jeho další varianta, kdy je značka „X“ (nebo chceme-li úhlopříčně položený kříž) uzavřena v kvadratickém rámu. Současně se objevují také značky v podobě obrácených „C“ nebo řady kvadratických vpichů na lištách v podhrdlí převážně tuhových nádob. Další objekty lze interpretovat buď jako zásobní jámy menších rozměrů (K504, K507), nebo jako běžné sídlištní objekty neumožňující bližší interpretaci (např. K503) a zbytek pak tvoří kúlové jámy, které pravděpodobně tvořily součást nadzemní struktury (nejpravděpodobněji lze půdorys nadzemní stavby spatřovat ve skupině objektů K509 – K515, které lze spojit do obdélného tvaru), nicméně žádný celý půdorys nebyl zachycen.

Naprosto jedinečnou záležitostí byl však objekt K508 – jednalo se o mělký ohrazující žlábek, prozkoumaný v celkové délce cca 23 m (obr. 5), který v sobě uzavíral prakticky veškeré sídlištní objekty (vyjma tří výrazně vzdálenějších objektů na příjezdové komunikaci, objektu K503 a chaty K505). Orientace tohoto ohrazení ve tvaru obdélníku se zaoblenými rohy je naprosto shodná s orientací prozkoumané

laténské chaty K505 a je velice pravděpodobné, že se jednalo o hospodářský areál, který k tomuto objektu náležel. Vstup do areálu se nacházel ve středu západní strany, kde je ohrazení přerušeno. S objevenou lokalitou bezprostředně souvisí také tři laténské chaty, prozkoumané v roce 2011 západně od státní komunikace na parcele č. 54/7 (Čižmář 2012, 176). Shrnutí lze uzavřít zmínkou o nálezu unikátní bronzové spony, zdobené v „čistém“ laténské slohu (obr. 6), ke které se nepodařilo na území naší republiky ani v okolních zemích doposud najít odpovídající analogii. Záchranným výzkumem při stavbě rodinného domu Burešových bylo výrazným způsobem doplněno naše poznání o struktuře a urbanistickém osídlení nížinných, neopevněných sídlišť doby laténské, byla rozpoznána nová komponenta zdejšího osídlení ve formě germánské chaty (viz oddíl Doba římská tohoto čísla) a současně byly potvrzeny i aktivity z období neolitu (viz oddíl Neolit v tomto čísle), doby bronzové (viz oddíl Doba bronzová v tomto čísle) a středověku, což plně koresponduje s doposud známými informacemi o trati „Skopalíkovo“ (Čižmář, Kolbinger 1981, 28–29; Kolbinger, Ludikovský 1980, 49–51; Kolbinger 1993, 78; Nekvasil 1993, 79; Šebela 2016, 52).

Adam Fojtík, Miroslav Popelka

Literatura

Čižmář, I. 2012: Hulín (k. ú. Záhlinice, okr. Kroměříž). *Přehled výzkumů* 53(1), 176.

Čižmář, M., Kolbinger, D. 1981: Laténská naleziště na katastru Hulína a okolí (okr. Kroměříž). *Přehled výzkumů* 1979, 28–29.

Kolbinger, D. 1993: Starolužický hrob ze Záhlinic (okr. Kroměříž). *Přehled výzkumů* 1990, 78.

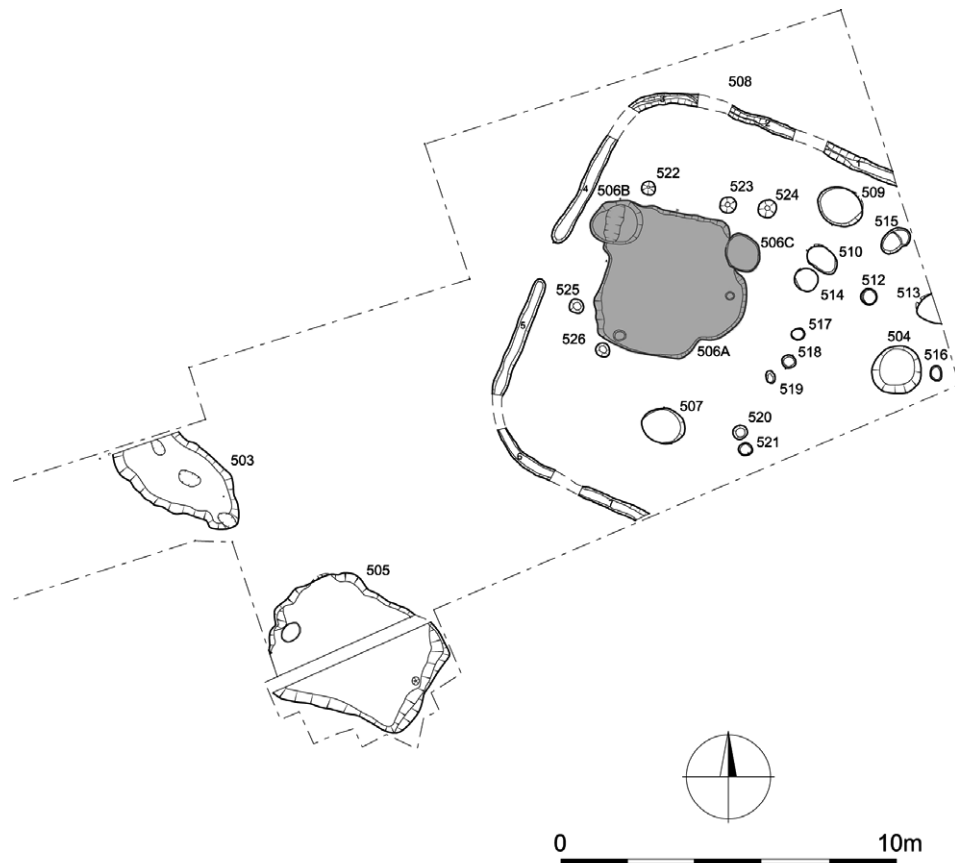
Kolbinger, D., Ludikovský, K. 1980: Laténská sídliště na katastru Hulína a okolí (okr. Kroměříž). *Přehled výzkumů* 1977, 49–51.

Nekvasil, J. 1993: Poznámka k hrobu ze Záhlinic (okr. Kroměříž). *Přehled výzkumů* 1990, 79.

Šebela, L. 2016: Pravěké a časně historické nálezy z katastrálních území Záhlinic a Chrástán. In: Z. Fišer (ed.): *Záhlinice a František Skopalík*. Brno: Muzejní a vlastivědná společnost v Brně pro město Hulín, 27–60.

Resumé

Hulín (Kat. Záhlinice, Bez. Kroměříž), „Skopalíkovo“. Latènezeit (C1). Siedlung. Rettungsgrabung.

Obr. 4. Hulín – Záhlinice - „Skopalíkovo“. Celkový Plán výzkumu (zvýrazněna chata z doby římské).

Abb. 4. Hulín – Záhlinice - „Skopalíkovo“. Der Gesamtplan der Forschung (mit markierte Hütte aus der Römische Kaiserzeit).

Obr. 5. Hulín – Záhlinice - „Skopalíkovo“. Pohled na plochu výzkumu.

Abb. 5. Hulín – Záhlinice - „Skopalíkovo“. Der Sicht auf der Forschungsfläche der Forschung.

Obr. 6. Hulín – Záhlinice - „Skopalíkovo“. Zdobená laténská spona.

Abb. 6. Hulín – Záhlinice - „Skopalíkovo“. Verzierte Latènezeitliche fibeln.

KOBYLNICE (K. Ú. KOBYLNICE U BRNA, OKR. BRNO-VENKOV)

„Rybníky“ (ppč. 751/10). Doba halštatská, doba laténská. Sídliště. Záchraný výzkum.

Při výstavbě rybníku (okolí bodu WGS-84: 49.1339550N, 16.7290817E) jihozápadně obce zachyceny přibližně tři sídelní areály (usedlosti) hrazené palisádovými a sloupovými ploty z doby halštatské. V jejich kontextu zjištěny „základy“ tkalcovských žlabů, půdorysy sloupových domů, špýchary, zásobní jámy a zemnice. Předběžná datace areálů je možná do horákovských stupňů Ha C a Ha D (obr. 7).

Z doby laténské pochází polozahloubené chaty a kulturní jámy. Dataci areálu do stupňů LT C – LT D umožnily nálezy typické keramiky, spona a zlomek skleněného náramku.

Petr Kos

Resumé

Kobylnice (Kat. Kobylnice u Brna, Bez. Brno-venkov), „Rybníky“. Hallstattzeit, Laténezeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

Obr. 7. Kobylnice, „Rybníky“ (okr. Brno-venkov). Dvorec z doby halštatské.

Abb. 7. Kobylnice, „Rybníky“ (Bez. Brno-venkov). Hallstattzeitliches Gehöft.

KRALICE NA HANÉ (OKR. PROSTĚJOV)

„Kralický háj“, parc. č. 350/95. Platěnická kultura. Sídliště. Záchraný výzkum.

Ve dnech 21. června až 10. listopadu 2016 probíhal záchraný archeologický výzkum vyvolaný akcí „Roz-

šíření výrobního areálu společnosti Žaluzie NEVA, k. ú. Kralice na Hané, okr. Prostějov - etapa 2016“. Terénní odkryvy (ZM ČR 1:10 000, list 24-24-13, polygon s body o souřadnicích 149:359, 164:357, 164:361 a 150:363 mm od Z:J s. č.) opětovně poukázaly na nebyvale intenzivní osídlení prostoru tzv. „Kralického háje“ a tedy dnešní Průmyslové zóny města Prostějova (cf. např. Šmíd a kol. 2013, k postlineárnímu osídlení místa spec. 99–107). Zachyceny byly aktivity lidu kultury s lineární keramikou, kultury s moravskou malovanou keramikou, jordanovské kultury, lužické kultury, platěnické kultury a v neposlední řadě též raného a vrcholného středověku (cf. příslušné oddíly tohoto ročníku Přehledu výzkumů).

Pavel Fojtík

Literatura

Šmíd, M. a kol. 2013: *Kralice na Hané. Birituální pohřebiště kultury s lineární keramikou*. Archeologické památky střední Moravy 20. Olomouc: Archeologické centrum Olomouc.

Resumé

Kralice na Hané (Bez. Prostějov), „Kralický háj“, Parz. Nr. 350/95. Hallstattzeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

LANŽHOT (OKR. BŘECLAV)

„Horní Štěpnice“, „Padělky“. Doba laténská. Sídliště. Záchraný výzkum.

Koncem roku 2016 byla provedena větší záchraná akce na liniovém výkopu vedoucího částí katastru obce Lanžhot. V délce téměř 4,5 km byly identifikovány tři polohy s narušenými archeologickými situacemi. Celkem bylo prozkoumáno 53 do podloží zahloubených sídelních objektů převážně středověkého stáří (viz oddíly Neolit v tomto čísle a Středověk ve druhém čísle tohoto ročníku). Prostor s laténskými nálezy byl rozpoznán v poloze „Padělky“ v severozápadní části katastru. Zde byla kromě středověkých objektů prozkoumána i jedna zemnice z doby laténské s početným keramickým inventářem.

Laténské osídlení pak bylo rozpoznáno i v poloze „Za hrubou svodnicí“. Zde byla v ploše kompletně prozkoumaná rozsáhlá zemnice a pravděpodobně do stejného období patří i fragment pece, jejíž pozůstatky byly dokumentovány jen pár metrů od této chaty.

Marek Lečbych

Resumé

Lanžhot (Břeclav District), „Padělky“. A La Tène settlement was detected thanks to a rescue excavation in 2016. Two sunken huts were excavated.

LOUČANY (K. Ú. LOUČANY NA HANÉ, OKR. OLOMOUC)

Intravilán obce, parc. č. 200/8. Doba halštatská (Ha D3). Sídliště. Záchranný výzkum.

Dne 18. srpna 2016 byl realizován drobný záchranný archeologický výzkum vyvolaný stavební akcí „Přístavba garáže u RD manželů Třískových na parc. č. 200/8, k. ú. Loučany na Hané, okr. Olomouc“. V základových pasech určených pro novostavbu garáže u domu č. p. 832 v Loučanech, okr. Olomouc, bylo zdokumentováno a ovzorkováno částečně narušený archeologického objektu (ZM ČR 1:10 000, list 24-22-17, 107:366), který můžeme, vzhledem ke zjištěnému tvaru a rozměrům, s jistou dávkou opatrnosti interpretovat jako zemnici náležející do pozdně halštatského období.

Pavel Fojtík

Resumé

Loučany (Kat. Loučany na Hané, Bez. Olomouc), Innenbereich der Gemeinde, Parz. Nr. 200/8. Hallstattzeit (Ha D3). Siedlung. Rettungsgrabung.

NAPAJEDLA (OKR. ZLÍN)

„Nádavky“. Doba železná. Aktivita. Záchranný výzkum.

Lokalizace (umístění stavby): ZM ČR 1:10 000, list 25-33-04, v ploše mezi body 18/357-12/347-35/327-38/333-34/337-36/339-28/345-30/347 mm od Z/J s. č.

Přestože byla v průběhu stavby „Sklad SYGNUM IMMO“ (výzkum ve dnech 28. 6. – 24. 10. 2016) postihnuta značně velká plocha (vlastní plocha stavby včetně rozměrných retenčních nádrží), zjištění pozitivních archeologických situací bylo omezeno pouze na jediný objekt, kterým je ohniště, dokládající dočasnou aktivitu v širším prostoru levobřeží řeky Moravy. Ve výplni objektu bylo nalezeno při jeho severovýchodní hraně torzo misky se zataženým fasetovaným okrajem a tuhovaným vnitřním povrchem. Kromě tohoto nálezu neposkytl objekt žádný další materiál (nepočítáme-li hrudky dočervena vypálené podložní hlíny). Zmíněnou nádobu (a tím i aktivitu v tomto prostoru) lze datovat obecně do doby železné. Jedná se

však o průběžně se vyskytující keramický tvar, který není možné bez dalších opor přesněji časově zařadit.

Adam Fojtík, Miroslav Popelka

Resumé

Napajedla (Bez. Zlín), „Nádavky“. Eisenzeit. Aktivität. Rettungsgrabung.

OLOMOUC (K. Ú. SLAVONÍN, OKR. OLOMOUC)

Arbesova ulice. Platěnická kultura. Sídliště. Záchranný výzkum.

Lokalizace: S-JSTK (X:Y) – 1123641.71 : 548417.99; 1123658.99 : 548375.35; 1123739.43 : 548411.43; 1123734.07 : 548419.77; 1123709.04 : 548440.63; 1123763.27 : 548406.07; 1123891.39 : 548443.01; 1123917.61 : 548381.04; 1123778.76 : 548323.83; 1123743.6 : 548403.68.

V srpnu až září 2016 provedli pracovníci Archeologického centra Olomouc a studenti Univerzity Palackého v Olomouci záchranný archeologický výzkum při stavbě budoucí komunikace k rodinným domkům a na stavbách čtyř nových rodinných domků okolo této komunikace (RD Čapek, RD Pisca, RD Zbořil, RD Bajer). Lokalita leží na mírném svahu obráceném k východu s nadmořskou výškou 213–215 m. Výzkumy navázaly na předchozí aktivity v letech 2004, 2008 a 2013 (Kalábek 2004, Kalábek 2014, Vránová 2009). Na zkoumaných plochách (0,5 ha) bylo zachyceno 108 sídlištních objektů datovaných do eneolitu (jordanovská kultura), mladší doby bronzové (KLPP), doby halštatské a novověku. Ze záspy několika zásobních jam pochází zlomky keramiky platěnické kultury.

Marek Kalábek

Literatura

Kalábek, M. 2004: Olomouc (k. ú. Slavonín, okr. Olomouc). *Přehled výzkumů* 45, 145.

Kalábek, M. 2014: Olomouc (k. ú. Slavonín, okr. Olomouc). *Přehled výzkumů* 55(1), 184.

Vránová, V. 2009: Olomouc (k. ú. Slavonín, okr. Olomouc). *Přehled výzkumů* 50, 271–272.

Resumé

Olomouc (Kat. Slavonín, Bez. Olomouc), Arbesova Straže. Platěnice Kultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

PLUMLOV (K. Ú. ŽÁROVICE, OKR. PROSTĚJOV)

Intravilán obce, parc. č. 16/4. Doba halštatská. Sídliště ?. Záchranný výzkum.

Ve dnech 12. dubna až 12. září 2016 probíhal průběžný archeologický dohled při akci „Novostavba RD manželů Smičkových na parc. č. 16/4, k. ú. Žárovice, obec Plumlov, okr. Prostějov“. Na terasované ploše (ZM ČR 1:10 000, list 24-23-15, okolí bodu 392:270 mm od Z:J s. č.), situované při levém břehu potoka Osina, byly zachyceny neohraničené vrstvy splachů obsahující mazanici a sporadicky i zlomky keramiky kultury platěnické a vrcholného středověku. Výše po svahu, v poloze s pomístním názvem „Za humny“, lze tedy očekávat existenci dosud neregistrované archeologické lokality s nálezy výše uvedených období.

Pavel Fojtík

Resumé

Plumlov (Kat. Žárovice, Bez. Prostějov), gebauter Teil der Gemeinde, Parz. Nr. 16/4. Hallstattzeit. Siedlung ?. Rettungsgrabung.

PRAVČICE (OKR. KROMĚŘÍŽ)

Intravilán, parc. č. 207/43, 207/93. Doba laténská. Ojedinelý nález (sídliště?). Záchranný výzkum.

Lokalizace (umístění stavby): ZM ČR 1:10 000, list 25-31-08, v okolí bodu 20/31 mm od Z/J s. č.

V průběhu záchranného archeologického výzkumu nebyla zjištěna přítomnost zjevných archeologických objektů či vrstev, které by bylo možné blíže zkoumat. Pouze při kontrole vytěžené zeminy pocházející ze skrývky ornice a výkopů pro základové pasy byl získán menší soubor archeologických artefaktů, který byl tvořen dvěma keramickými zlomky a jednou mazanici. Dle charakteru keramických zlomků je možné soubor klást obecně do mladší doby železné.

Adam Fojtík, Miroslav Popelka

Resumé

Pravčice (Bez. Kroměříž), gebauter Teil der Gemeinde, Parz. Nr. 207/43, 207/93. Latènezeit. Einzel-fund (Siedlung ?). Rettungsgrabung.

PROSTĚJOV (K. Ú. DOMAMYSLICE, OKR. PROSTĚJOV)

„V loučkách“, parcela č. 169/56. Platěnická fáze KLPP. Žárové pohřebiště. Záchranný výzkum.

Počátkem měsíce června 2016 byly zahájeny zemní práce související s komerční výstavbou atriových rodinných domů společnosti R&G ZESTA v Prostějově-Domamyslicích. Tyto jsou umístěny při severozápadním okraji intravilánu dnešních Domamyslic, v poloze s pomístním názvem „V loučkách“, asi 400 m jižně od současného koryta řeky Hloučely. Podloží v místě stavby je, v souladu s očekáváním, štěrková říční terasa, kterou však v západní části staveniště kryje asi 80 cm mocná vrstva povodňových hlín (ZM ČR 1:10 000, list 24-24-07, polygon s body o souřadnicích 13:31, 14:30, 14:34 a 12:34). A právě zde základové pasy domů překvapivě protnul hned čtyři archeologicky velmi zajímavé terénní situace v podobě komorových hrobů s kamenným závalem, které náležejí platěnické kultuře starší doby železné a lze je datovat cca do 6. století př. Kr. Tyto můžeme popsat jako čtvercové jámy se zaoblenými rohy o rozměrech stran v rozmezí 2 až 2,5 m a hloubce kolem 1 m (obr. 8). K jejich vnitřní úpravě bylo využito lomových kamenů donesených od výchozů kulmských břidlic na nedalekém Záhoří a též říčních valounů různé velikosti. Z tohoto materiálu (o celkovém objemu cca 1,5 až 2 m³) byla vyskládána vnitřní obvodová konstrukce hrobky, kterou zřejmě kryl dřevěný strop nesoucí kamenný zával (tento se postupem času zřítil do dutého prostoru částečně již hlínou či štěrkem zanesené pohřební komory). Takto vypravené hroby na dně ukrývají početnější soubory keramických nádob (nejbohatší s cca 25 kusy) – ústřední nádobou bývá velká amforovitá zásobnice s uvnitř vloženým šálkem/-ky a kolem ní jsou rozložené příznačné mísy se zataženým okrajem, soudkovité hrnce, osudí a amfory s vhloubenou výzdobou, ad. Některá z drobnějších nádob, zpravidla právě zdobená amfora, slouží jako urna k uložení kremace – jde však povětšinou jen o zlomek z původního množství spálených lidských kostí mající zde spíše symbolický význam. Charakteristickým nálezem je typický obloukový železný nožik, který původně doprovázel „masitý milodar“. Vzdálenosti mezi jednotlivými pohřebními komorami (cca 5 m) nepřímou naznačují existenci původních mohylových násypů kryjících tyto specifické funerální „stavby“. S podobnými kamennými konstrukcemi a závaly se totiž setkáváme pouze v severní části Vyškovska a právě na Prostějovsku, které je nepochybně vlastním centrem jejich rozšíření. Na středomoravských pohřebištích doby halštatské je již ve 20. letech minulého století registroval prostějovský učitel a archeolog Antonín Gottwald, a to nedaleko dnešních Mostkovic (např. Gottwald 1931, 93) a Seloutek (např. Gottwald 1928). I přes velký stavební boom posledních desetiletí byly v regionu

nově zjištěny a zkoumány až v roce 2012 při stavbě rodinných domů v poloze „Na Šťastných“ u Seloutek na Prostějovsku (Fojtík 2013) a právě nyní v Prostějově-Domamyslicích. S ohledem na standardy dnešní terénní dokumentace a široké možnosti přírodovědeckých analýz (např. geochemické zkoumání původního obsahu keramických nádob, apod.) jejich odkryv významně přispívá k poznání Moravy ve starší době železné.

Pavel Fojtík

Literatura

Fojtík, P. 2013: Seloutky (okr. Prostějov). *Přehled výzkumů* 54(1), 202–203.

Gottwald, A. 1928: Žárové hroby u Seloutek. *Ročenka národopisného a průmyslového musea města Prostějova a Hané* 5, 7–20.

Gottwald, A. 1931: *Můj archeologický výzkum*. Prostějov: Městské museum.

Resumé

Prostějov (Kat. Domamyslice, Bez. Prostějov), „V loučkách“, Parz. Nr. 169/56. Hallstattzeit - Platénicer Phase der Lausitzer Urnenfelder Kultur. Gräberfeld. Rettungsgrabung.

PŘEROV (K. Ú. LÝSKY, OKR. PŘEROV)

„Nad struhou“. Latén. Sídliště, pohřebiště. Záchraný výzkum.

Během archeologických výkopových prací na stavbě dálnice D1 0137 Přerov – Lipník nad Bečvou, byly archeologickým výzkumem zachyceny hrobové celky z pozdní doby bronzové a několik sídlištních objektů z různých období pravěku (viz oddíly Neolit a Doba bronzová v tomto čísle). Objekty byly objeveny v odvodňovací rýze tělesa dálnice na východním okraji Přerova-Lýsek. Začátek a konec úseku rýhy s archeologickými nálezy vytyčují souřadnice GPS: 49.4824650N, 17.4591944E a 49.4809733N, 17.4611900E. Sídlištní objekty se našly na okraji terasy nad údolím řeky Bečvy.

Výkop s archeologickými nálezy začínal u cesty Přerov – Lipník nad Bečvou a byl ukončen ve vzdálenosti cca 10 m od umělého koryta potoka Strhanec. Mezi objekty s materiálem patřícím převážně ke kultuře s lineární keramikou se objevil i objekt s materiálem kultury jordanovské, promíšeným se střepy z doby hradištní. V jednom z objektů byly objeveny keramické zlomky tuhové keramiky, ovšem bez typického vertikálního žlábkování, a zlomky z větší nádoby (mísy ?) s plastickými žebry, spadající s největší pravděpodobností do laténského období. Z objektu bylo dále vyzvednuto pár zlomků silně přepálené keramické strusky a několik drobných zlomků zvířecích kostí a mazanice. Překvapivým nálezem byla drobná pazourková čepelka s jedním z okrajů výrazně lesklým.

Arkadiusz Tajer

Resumé

Přerov (Kat. Lýsky, Bez. Přerov), „Nad struhou“. Latènezeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

Obr. 8. Prostějov, k. ú. Domamyslice, okr. Prostějov, „V loučkách“. Komorový hrob č. 1/2016.

Abb. 8. Prostějov, Kat. Domamyslice, Bez. Prostějov, „V loučkách“. Kammergrab Nr. 1/2016.

TIŠNOV (OKR. BRNO-VENKOV)

Ulice Černoohorská a Dlouhá. Doba halštatská. Sídliště. Záchranný výzkum.

Ve druhé polovině roku 2016 uskutečnili pracovníci Ústavu archeologické památkové péče Brno, v. v. i., záchranné archeologické výzkumy na severovýchodním okraji intravilánu Tišnova v souvislosti s prodloužením jihovýchodního konce komunikace ulice Dlouhá a jejím napojením na ulici Černoohorská (viz také oddíl Neolit v tomto čísle). Část odkrytých sídlištních objektů byla na základě vyzvednutého materiálu datována do doby halštatské. Jedná se o první doklad soudobého sídlištního areálu v katastru Tišnova.

Michal Přichystal

Resumé

Tišnov (Bez. Brno-venkov), Černoohorská- und Dlouhá Straße. Bei der Rettungsgrabung in der Strassen Černoohorská und Dlouhá wurde die Siedlung aus der Hallstattzeit entdeckt.

TROUBSKO (OKR. BRNO-VENKOV)

Ulice Polní. Starší doba železná. Sídliště. Záchranný výzkum.

Záchranným archeologickým výzkumem, který prováděl Archeologický ústav Moravského zemského muzea při výstavbě nového areálu firmy R. S. AQUATECH CZ na ulici Polní v katastru obce Troubsko v trati „Bažantnice“, byla zachycena část halštatského sídliště.

S největší pravděpodobností se jedná o pokračování sídliště objeveného již při výstavbě dálnice Karlem Ludikovským v roce 1969 a následně zkoumaném v prostoru Výzkumného šlechtitelského ústavu pícninářského v roce 1984 Petrem Vitulou. Spolehlivě se do období starší doby železné podařilo zařadit pět objektů a dvě kúlové jamky. Jáma označená jako objekt č. 500 měla nepravidelný, členitý tvar a dosahovala maximální délky 2 m a šíře 1,9 m. Její část se nacházela v severním směru mimo zkoumanou plochu. Jednalo se o blíže nespecifikovanou jámu sídlištního kontextu. V případě objektu č. 501 se jednalo o zásobní jámu o průměru 1 m, ve svrchní části zásypu se objevila intruze v podobě keramiky datované do raného středověku. Rozlehlý a značně členitý byl objekt č. 505, délka dosahovala 6 m šíře 2,9 m, v severní části jámy se nacházel žlábek o délce 2,2 m a šíře 0,28–0,6 m, v němž byly umístěny KJ 6 a 7. Interakci objektu

a žlábků se nepodařilo objasnit, z tohoto důvodu bylo k němu přistupováno jako k jednomu objektu (č. 505). U jam označených č. 508 a 509 se jednalo o objekty sídlištního kontextu, které nebylo možné z důvodů silně vztlínající vody prozkoumat hlouběji než do 0,7 m.

Zdeněk Hájek, Tereza Zemancová, Eliška Janderová

Literatura

Ludikovský, K. 1971: Zachraňovací výzkum na stavbě dálnice v Troubsku (okr. Brno-venkov). *Přehled výzkumů* 1969, 18–19.

Vitula, P. 1987: Záchranný výzkum objektů horákovské kultury v Troubsku (okr. Brno-venkov). *Přehled výzkumů* 1984, 32–34.

Resumé

Troubsko (Brno-venkov District), Polní Street. Early Iron Age. Settlement. Rescue excavation.

TROUBSKO (OKR. BRNO-VENKOV)

Ulice Polní. Starší doba železná. Sídliště. Záchranný výzkum.

Při výstavbě nové kanalizace na ulici Polní na katastru obce Troubsko v místní části Veselka bylo zachyceno polykulturní osídlení ze starší a mladší doby železné a období raného středověku.

Záchranným výzkumem, který prováděl Archeologický ústav Moravského zemského muzea, se podařilo zachytit čtyři objekty datované do starší doby železné a několik kúlových jamek, z nichž dvě lze spolehlivě přiřadit ke stejné kultuře. Nejzajímavějším objektem byl příkop (obj. 501) a s ním patrně související žlábek (obj. 502). Příkop neckovitého tvaru byl zkoumán v celkové délce 8,5 m v jednotlivých metrových řezech, šíře dosahovala 0,65 až 1 m a maximální hloubka činila 0,3 m. Dle následně vytvořeného prostorového modelu, který vycházel z průměrného sklonu, mohl prostor obehnaný příkopem činit v průměru 60–80 m. Dále byly zjištěny objekty č. 500 a 504. V případě objektu č. 500 se jednalo o blíže nespecifikovanou sídlištní jámu s kompaktním zásypem. Objekt 504 obsahoval smíšený inventář nálezů z období starší a mladší doby železné.

Zdeněk Hájek

Literatura

Ludikovský, K. 1971: Zachraňovací výzkum na stavbě dálnice v Troubsku (okr. Brno-venkov). *Přehled výzkumů 1969*, 18–19.

Vitula, P. 1987: Záchranný výzkum objektů horákovské kultury v Troubsku (okr. Brno-venkov). *Přehled výzkumů 1984*, 32–34.

Resumé

Troubsko (Brno-venkov District), Polní Street. Early Iron Age. Settlement. Rescue excavation.

TROUBSKO (OKR. BRNO-VENKOV)

Ulice Polní. Mladší doba železná. Sídliště. Záchranný výzkum.

Při výstavbě nové splaškové kanalizace na ul. Polní na katastru obce Troubsko v místní části Veselka byl zachycen jeden objekt se smíšeným inventářem náležejícím do období starší a mladší doby železné.

Objekt byl zjištěn v rámci záchranného výzkumu, který prováděl Archeologický ústav Moravského zemského muzea. Sídlištní jáma se nacházela v jihozápadní části zkoumané plochy a tvořila zřejmě superpozici se západní částí příkopu datovaného do starší doby železné. Hranice objektu se nacházely mimo zkoumanou plochu.

Zdeněk Hájek, Jaroslav Dytrych, Hana Koubková

Literatura

Ludikovský, K. 1971: Zachraňovací výzkum na stavbě dálnice v Troubsku (okr. Brno-venkov). *Přehled výzkumů 1969*, 18–19.

Vitula, P. 1987: Záchranný výzkum objektů horákovské kultury v Troubsku (okr. Brno-venkov). *Přehled výzkumů 1984*, 32–34.

Resumé

Troubsko (Brno-venkov District), Polní Street. Early Iron Age. Settlement. Rescue excavation.

TRŠICE (OKR. OLOMOUC)

„Blata“. Slezskoplatěnická kultura. Sídliště. Záchranný výzkum.

Záchranný archeologický výzkum prováděný při výstavbě skupinového vodovodu obce Tršice a jejích šesti místních částí odhalil část sídlištního areálu ze starší doby železné. Slezskoplatěnické objekty se nacházely cca 850–1100 m západním směrem od okraje obce Tršice, v trati Blata, po obou stranách potoka Pazdernice, v nadmořské výšce 270–274 m. Místo nálezů archeologických objektů je linie identifikována na mapě ZM ČR 1:10 000, kladový list 25-11-22 těmito koordináty: 71:51 a 92:50 (měřeno v mm od ZSČ:JSČ).

Během výzkumu bylo na řezu liniového výkopu pro vodovod prozkoumáno celkem 11 zahloubených sídlištních objektů (sídlištní jámy blíže neurčeného charakteru a zásobní jámy) a kulturní vrstva, které můžeme na základě keramického materiálu datovat do slezskoplatěnické kultury doby halštatské. Nejpočetnějším archeologickým nálezem na zkoumané lokalitě byly zlomky keramiky. V menší míře se v objektech vyskytovaly zlomky zvířecích kostí a mazanice.

Vendula Vránová

Resumé

Tršice (Olomouc District), „Blata“. Hallstat Period, Silesian-Platěnice Culture. Settlement. Rescue excavation. During a rescue archaeological research in Tršice eleven settlement features and a cultural layer were excavated. The features and the layer are dated back to the Silesian-Platěnice Culture.

ZLÍN (K. Ú. MALENOVICE U ZLÍNA, OKR. ZLÍN)

„Zadní mezicestí“. Doba halštatská (HC, HD), doba laténská. Sídliště. Záchranný výzkum.

Lokalizace (umístění stavby): ZM ČR 1:10 000, list 25-31-24, v ploše mezi body 242/100-247/102-254/79-257/79 mm od Z/J s. č.

Během výzkumu (podrobněji viz oddíl Neolit v tomto čísle) bylo prozkoumáno několik objektů náležejících starší době železné, které lze interpretovat jako zásobní/obilní jámy. Ve výplních objektů, datovaných do závěrečného stupně tohoto období, byly dokumentovány výrazné požárové horizonty. Díky skutečně prospekci detektory kovů byla získána (mimo jiné) charakteristická trojboká šipka, spojo-

vaná s vpádem nomádských Skythů. Nálezy těchto projektilů jsou na našem území doposud považovány za ojedinělé. Osídlení z mladší doby železné bylo doloženo pouze ojedinělými artefakty, pocházejícími z kulturní vrstvy.

Adam Fojtík, Miroslav Popelka

Resumé

Zlín (Kat. Malenovice u Zlína, Bez. Zlín), „Zadní mezicestí“. Hallstattzeit, Latènezeit. Siedlung. Rettungsgrabung.